

Sygn. akt I ACz 174/13

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Dariusz Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2013 roku na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa (...) **Sp. z o.o. w R.**

przeciwko **Przedsiębiorstwu Usługowo – Producyjnemu (...) S.A. w R.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 11 stycznia 2013 r., sygn. akt VI GC 385/12

p o s t a n a w i a:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zwolnić powoda od opłaty sądowej od pozwu w połowie,

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek powoda o zwolnienie go od opłaty sądowej.

W uzasadnieniu podał, iż z przedłożonych przez powoda dokumentów wynika, że spółka od stycznia do października 2012r. posiadała aktywa trwałe o wartości 144.841,49 zł, aktywa obrotowe w wysokości 7.446.981,91 zł, w tym zapasy w kwocie 853.559,58 zł i półprodukty w toku o wartości 393.559,58 zł. W powyższym okresie powodowa spółka uzyskała przychód netto ze sprzedaży w kwocie 14.627.093,30 zł i poniosła koszty w wysokości 16.996.564,65 zł. Na rachunkach bankowych powoda Sąd Okręgowy odnotował liczne wypłaty oraz wpłaty w stosunkowo wysokich kwotach, co przeczy twierdzeniom spółki, że jej konta bankowe są zajęte i nie dysponuje żadnymi środkami pieniężnymi.

W ocenie Sądu Okręgowego powodowa spółka ma możliwości poniesienia wymaganej opłaty sądowej od pozwu, co dodatkowo potwierdzają dokumenty podatkowe oraz raporty kasowe.

Ponadto przy planowaniu wydatków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej strona powodowa powinna przewidywać konieczność dochodzenia swoich praw przed sądem i tym samym zgromadzić potrzebne do tego celu rezerwy finansowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku powoda, tym bardziej, że priorytetowo traktuje on inne zobowiązania, choć koszty postępowania nie są wobec nich drugorzędne.

Na powyższe postanowienie powód złożył zażalenie, w którym polemizując z rozstrzygnięciem Sądu, zarzucił naruszenie art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że powód nie spełnia przesłanek do zwolnienia go z kosztów sądowych, a w szczególności przyjęcie, iż przesłanki te ocenia się przez pryzmat sytuacji finansowej istniejącej przed datą złożenia wniosku o zwolnienie.

Powodowa spółka, oprócz przedstawienia ponownie swojej aktualnej sytuacji finansowej wskazała, że brak wystarczających środków zmusił ją do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, który rozpatrywany jest przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie w sprawie o sygn. akt V GU 50/12.

Mając powyższe na uwadze powód wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie jego wniosku w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest częściowo uzasadnione.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że konieczność ponoszenia kosztów sądowych wiąże się z prowadzeniem działalności gospodarczej. Obowiązek uiszczania kosztów sądowych wobec Skarbu Państwa jest co najmniej równorzędny z obowiązkiem wywiązywania się z innych zobowiązań związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, a koszty dochodzenia swych praw przed sądem powinny być wkalkulowane przez przedsiębiorcę w koszty tej działalności i uwzględnione przy planowaniu wydatków.

Ponadto zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych stanowi wyjątek od zasady ich ponoszenia i przysługuje ono podmiotom, które nie mają dostatecznych środków by je ponieść.

Przesłanek oceny zastosowania art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (Dz.U. 2005, nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) nie można dokonywać w oderwaniu od celu tego przepisu. Ma on, w interesie społecznym, umożliwić podmiotowi, którego na to nie stać, obronę jego słusznych praw i stanowi w istocie formę pomocy socjalnej udzielanej przez Skarb Państwa.

Powyższe rozważania oraz fakt, że powodowa spółka wykazała w 2012r. przychód na poziomie ponad 14 mln zł powoduje, iż powinna ona uiścić koszty niniejszego postępowania, choćby częściowo.

Mając na uwadze przedmiot niniejszego procesu (żądanie zapłaty 2.629.382,56 zł) oraz fakt, iż Sąd Rejonowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 18 marca 2013r. (sygn. akt V GUp 2/13) dopatrzył się przesłanek ogłoszenia upadłości (...) Sp. z o.o. w R. z możliwością zawarcia układu (notatka urzędowa), powódka może mieć trudności w uiszczeniu opłaty sądowej od pozwu w pełnej wysokości, tj. 100.000 zł.

Niemniej jednak wysokość przychodów oraz obrotów na rachunkach bankowych powodowej spółki oraz fakt, iż całościowa sytuacja finansowa nie dała podstaw do upadłości likwidacyjnej spółki, która nie została pozbawiona prawa zarządu masą upadłości, świadczy o możliwościach poniesienia choćby w połowie wymaganej opłaty od pozwu.

Tym samym argumenty, na które powołuje się powód nie mogą spowodować, by niniejsze postępowanie w całości było prowadzone na koszt Skarbu Państwa.

Z tych też względów Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c (pkt I), zaś oddalił zażalenie w pozostałym zakresie na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. (pkt II).